

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.925/2013/2. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Csernus Tibor ügyvéd által képviselt **felperes neve(címe)** szám alatti lakos felperesnek – a **jogtanácsos neve** által képviselt **alperes neve(címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2013. szeptember 19. napján kelt 5.P.20.354/2013/11. sorszámu közbenső ítélete ellen az alperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 13.000,- (Tizenháromezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 48.000,- (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 2009-ben az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból igényelhető, mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtandó támogatás iránti kérelmet terjesztett elő, melynek alapján a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 13.210 euró támogatási összeget ítelt meg évenkénti bontásban számára. A második részlet kifizetésének feltételéül szabta, hogy az erre irányuló kérelem benyújtásának évében, június 30-ig átvezetésre kell kerüljön a támogatással érintett **(település 1 neve)**-i **(X)** helyrajzi szám alatti ingatlan az erdőrészlet, erdő művelési ágba. Az első támogatási összeget, 1.363.998,- forintot a felperes megkapta, majd az erdő művelési ág átvezetéséhez 2010. május 7-én kérelmet terjesztett elő a **(település 2 neve)**-i Körzeti Földhivatalnál. A földhivatal 2010. május 25-én kelt 10.194/2/2010. számú végzésével a művelési ág változása tárgyában indult eljárást a földrészlet Erdő Adattárban történő feltüntetéséig felfüggesztette. Határozatának indokolása szerint a 2010. május 20-án megtartott helyszíni szemlén megállapította, hogy a földrészleten a változási vázrajz szerinti erdőtelepítés történt. A ...

Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatósága a területre 12.3/11/5403-2/2009. számon erdőtelepítési engedélyt adott ki, annak azonban Erdő Adattárba történő átvezetése még nem történt meg. A határozatot az Erdészeti Igazgatóság részére 2010. május 26-án kézbesítették.

Az **alperes** Erdészeti Igazgatósága 2011. április 15-én kelt, május 4-én jogerőre emelkedett határozatával a felperesi ingatlant az Országos Erdőállomány Adattárba felvette. A határozatról 2011. május 31-én tájékoztatta a **(település 2 neve)**-i Körzeti Földhivatalt. A földhivatal 2011. június 27. napján értesítette a felperest, hogy a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján a kérelmére indult eljárás elintézési határidejét 30 nappal meghosszabbította, majd 2011. július 27-én kelt 35764/2011.07.27. számú határozatával a művelési ág változást a természetbeni állapotnak megfelelően átvezette. A felperes kijavítás iránti kérelmére a földhivatal 2012. augusztus 14. napján bejegyző határozatának számát 36235/2012. (2010.05.10.) számra javította ki arra tekintettel, hogy a határozat számában tévesen került feltüntetésre a kérelem beérkezésének napja.

Időközben a felperes az erdősítésre elnyert pályázat alapján 2011. április 14-én a második támogatási részlet kifizetésére kérelmet terjesztett elő, melyet a hivatal 2012. április 2. napján kelt 261/0301/2 566/4/2011. számú határozatával elutasított. Indokolása szerint a művelési ág átvezetése a második kifizetési kérelem benyújtásának évében, a június 30-i határidő után történt, ami a kifizetést kizárja. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú hatóság a határozatot helybenhagyta. A ...-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. január 9. napján kelt 14.K.27.227/2013/2. sorszámú ítéletével a felperes közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a felperesi keresetet elutasította.

A felperes közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított pert az alperes ellen, melyben 436.463,- forint tőke és annak kamatai megfizetésére kérte kötelezni. Keresetét azzal indokolta, hogy az ingatlan erdősítésére elnyert pályázat alapján 2011. április 14. napján benyújtott kifizetési kérelmét az eljáró szerv azért utasította el, mert az ingatlan művelési ágának átminősítése késedelmesen történt meg. Álláspontja az volt, a késedelem az alperesnek felróható. Ezzel összefüggésben kifejtette, az ingatlan művelési ágának átminősítését 2010. május 7-én kérte, a körzeti földhivatal azonban – a hozzá 2011. május 31-én érkezett erdészeti adattári határozat alapján – arról csak 2011. július 27-én rendelkezett. Hivatkozott az Erdészeti Igazgatóság felróható késedelmére is (8.szám). Mivel az erdő művelési ág bejegyzésének 2011. június 30. napjáig meg kellett volna történnie, kifizetési kérelmét a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal elutasította. Kártérítésként a második támogatási részlet szerinti euró összeget, valamint a jogorvoslati eljárások során felmerülő eljárási költségeket igényelte.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy az ingatlan átminősítését 2010. május 7. napján kezdeményezte a felperes, álláspontja szerint azonban eljárása nem volt jogellenes, mivel az erdő művelési ág bejegyzésének csak az erdészeti hatóság jogerős határozata, illetve az általa kiállított hatósági bizonyítvány alapján van helye. Kiemelte, a földhivatal vezetője az eljárási határidő meghosszabbítását indokoltnak találta, ezért a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján azt – külön indokolás nélkül – 30 nappal meghosszabbította. Hangsúlyozta, a

közigazgatási jogkörben okozott kártérítésnek előfeltétele, hogy a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vegye, ezt azonban a felperes elmulasztotta. Vitatta a jogorvoslati eljárások során felmerült eljárási költségek mértékét is.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes kártérítési felelőssége a felperes kifizetési kérelmének a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal általi elutasítása miatt fennáll. Határozatának indokolásában elsődlegesen rögzítette, hogy a felperes a rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, ezért vizsgálta az államigazgatási jogkörben okozott kártérítés egyéb feltételeit. Ennek során – az alperes magatartásának jogellenessége szempontjából – lényegesnek tartotta, hogy a felperes már 2010. május 7-én előterjesztette művelési ág változás bejegyzése iránti kérelmét, melynek elbírálására – a 88/2007. (VIII. 17.) FVM rendelet 12. § (2) bekezdése szerint – 2011. június 30-ig kellett volna megtörténnie. Mivel az ingatlan erdészeti adattárba történő felvételéről szóló határozat a földhivatalhoz 2011. május 31. napján megérkezett, álláspontja szerint az alperes számára kellő idő állt rendelkezésre a nyilvántartás átvezetéséhez tekintettel arra is, hogy a földhivatali határozat meghozataláig semmiféle bizonyítási eljárásra, okirat beszerzésére nem került sor. Az eljáró hatóság vezetőjének ügyintézési határidőt 30 nappal meghosszabbító – indokolás nélküli – határozata jogellenes volt, ezért a késedelem felróható. Nem találta alaposnak az alperes azon hivatkozását, hogy a határidő-hosszabbítás indokolási kötelezettség nélkül megtörténhet. E körben rámutatott, a Ket. szerint erre csak indokolt esetben van lehetőség, az indokoltság ellenőrzése pedig akkor lehetséges, ha a közigazgatási szerv vezetője a végzést kellően megindokolja. Mindezek alapján állapította meg, hogy az alperes kártérítési felelőssége fennáll.

A közbenső ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a felperes keresetének elutasítása érdekében. Fenntartva az eljárás során tett nyilatkozatait hangsúlyozta, az eljárási határidő meghosszabbítására vonatkozóan csak a 2012. február 1-jétől hatályos normaszöveg tartalmazza egyértelműen az indokolási kötelezettséget. Vitatta az ítélet azon megállapítását is, mely szerint a határidő meghosszabbítására csak abban az esetben van lehetőség, ha az adott ügyben további bizonyítási cselekményeket kell lefolytatni. Álláspontja az volt, mivel a jogszabály nem tartalmaz erre vonatkozóan taxatív felsorolást, az intézkedés alkalmazásának nem csak az adott üggyel, hanem egyéb, a hatóság működésével kapcsolatos okai is lehetnek. Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy a perbeli időszakban a földhivatal határszemplét tartott, ami jelentős többletterhet jelentett alkalmazottai számára, ez indokolta a határidő meghosszabbítását. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a felperes nem merítette ki a rendes jogorvoslati lehetőségeket.

A felperes az elsőfokú közbenső ítélet helyes indokai szerinti helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperes által igényelt, a Ptk. 349. § (1) bekezdésében szabályozott államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség előfeltétele, hogy a kár rendes jogorvoslattal ne legyen elhárítható és a károsult a rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vegye. Alapvetően téves és a rendelkezésre álló peradatokkal ellentétes az az alperesi védekezés, mely szerint a felperes a rendes jogorvoslati lehetőségeket nem merítette ki. A számára sérelmes, támogatási részlet folyósítása iránti kérelmet elutasító határozattal szemben fellebbezéssel élt, majd ennek eredménytelenségét követően közigazgatási pert kezdeményezett. A rendes jogorvoslati lehetőség kimerítése már a fellebbezéssel megtörtént, a perindítás azon túlmutató (PK 43. számú állásfoglalás). Az alperes által ekörben előadottak abban az esetben is alaptalanok, ha úgy értelmezte volna – tévesen – a Ptk. 349. § (1) bekezdését, hogy a felperesnek a földhivatali határozattal szemben kellett volna a rendes jogorvoslatot kimerítenie, hiszen számára sérelmes alperesi döntés a tartalmát illetően nem született, kizárólag a késedelem volt, amivel okozati összefüggésben kára keletkezett. A rendes jogorvoslat kimerítését előíró rendelkezés szükségképpen arra a határozatra kell vonatkozzon, amelynek megváltoztatásával a kár megelőzhető, elhárítható.

Mivel a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének a Ptk. 349. § (1) bekezdésében meghatározott speciális törvényi feltételek megléte esetén is csak akkor van helye, ha a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti együttes feltételek is fennállnak, az elsőfokú bíróság a továbbiakban helyesen vizsgálta ezek megvalósulását.

A felperes kárát abban jelölte meg, hogy az alperes szervei, az illetékes földhivatal, továbbá az erdészeti igazgatóság hatósági eljárásuk során határozataikat késve hozták meg, mulasztásukkal a keresetben érvényesített kára következett be.

A fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 288/2010. (XII.21.) Kormányrendelet alapján az alperes szervezeti egységeként 2010. december 22. napjától működik az erdészeti igazgatóság az erdészeti igazgatási, a földhivatal pedig az ingatlanügyi feladatok ellátására. Az egységes jogszabályi jogutódlásra figyelemmel a bíróságnak – a felperes hivatkozásával egyezően – vizsgálnia kellett mind a földhivatal, mind az erdészeti igazgatóság közigazgatási eljárását.

Az alperes erdészeti igazgatósága az erdőtelepítési adattári átvezetés iránti kérelemről annak 2010. május 31-én történt beérkezését követően több mint 10 hónappal, 2011. április 15-én határozott. Az alperesi földhivatal az adattárba történő felvételről szóló határozatot 2011. május 31-én kapta meg, majd – a Ket. 33. § (7) bekezdésében rögzített határidő-hosszabbítás után – 2011. július 27-én döntött a művelési ág kérelemnek megfelelő megváltoztatásáról.

A Ket. 4. § (1) bekezdésében rögzített tisztességes ügyintézéshez való jog sérelmét a Ket. által megkövetelt egyes eljárási cselekményekre nyitva álló határidők túllépése is megalapozhatja (1/2010. (II.18.) Közigazgatási Jogegységi Határozat; hasonlóan foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) EBH2000. 312. számú elvi határozatában), de az egyéb – államigazgatási szervekre irányadó – jogszabályokban rögzített határidőké is.

A közigazgatási eljárásban az ügyintézési határidők betartásának garanciális jelentősége van. A jogbiztonság elengedhetetlen követelménye, hogy a jogalkalmazói magatartás –

adott esetben az államigazgatás és az önkormányzat döntési feladat- és hatáskörébe tartozó ügy törvényi szabályozás szerinti elintézésének időtartama – előre kiszámítható legyen, különös tekintettel arra, hogy az államigazgatási eljárást szabályozó törvények nem biztosítanak sem jogorvoslati lehetőséget, sem más hatékony jogi eszközt az ügyfélnek arra, hogy a közigazgatási határozat meghozatalát – a jogszabályokban előírt elintézési határidő huzamos idejű elmulasztása okán – kikényszerítse. Az Alkotmánybíróság 72/1995. (XII.15.) AB határozatában állást foglalt abban a kérdésben, az ügyfél közigazgatási határozathozatalra vonatkozó joga nem tehető függővé attól, hogy a közigazgatási szerv milyen időpontban hajlandó dönteni a hatáskörébe utalt ügyben. A közigazgatásnak ugyanis alkotmányos kötelessége, hogy hatáskörét gyakorolja, azaz illetékességi területén a hatáskörébe utalt ügyben az erre megszabott idő alatt érdemi döntést hozzon. Az érdemi határozat meghozatalára az általános és a különös államigazgatási eljárási törvények – a polgári perrendtartástól eltérően – különféle határidőket írnak elő. Ezek megtartása azért is különösen fontos, mert az eljárásban a fél nincs mellérendeltségi pozícióban a közhatalmat gyakorló közigazgatási szervvel, csupán annyi joga van, amennyit számára az eljárási jogszabályok kifejezetten biztosítanak. Akár kérelemre, akár hivatalból indul az eljárás, a közigazgatási határozat előírt időben történő kiadása lényeges magán- és – közvetlenül vagy közvetve – közérdeket szolgál.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (Ket.) 33. § (1) bekezdése szerint a határozatot a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz történő megérkezésétől számított 30 napon belül kell meghozni és gondoskodni a döntés közléséről. A (7) bekezdés perbeli időszakban hatályos szövegezése szerint az eljáró hatóság vezetője – ha azt törvény vagy kormányrendelet nem zárja ki – az ügyintézési határidőt annak letelte előtt indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbíthatja. Ezek a határidők irányadók a földhivatali ügyintézésre.

Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, a jogszabály által megkövetelt indokolt eset megállapítása abban az esetben lehetséges, ha a határidő-hosszabbítás indokát a határozat tartalmazza. A földhivatal által az alperesnek küldött tájékoztatás azonban kizárólag a jogszabályi hivatkozást rögzíti, abból nem állapítható meg, hogy a határidő meghosszabbítására milyen indokból került sor. Tény, hogy az indokolási kötelezettséget az akkor hatályos normaszöveg nem tartalmazta, azonban megfelelő indokolás hiányában a közigazgatási szerv felvállalja annak kockázatát, hogy utóbb bizonyítási nehézséget okoz számára a határidő-hosszabbítás megalapozottsága. Jelen esetben önmagában az a hivatkozás, hogy határszemléket kellett tartania nem sokkal a főszabály szerinti 30 napos határidő letelte előtt, ezért nem állt módjában a további eljárást nem igénylő, a kérelemnek megfelelő határozat – amilyen a későbbiekben született – meghozatala a felróhatóság alóli kimentésre nem alkalmas.

Az erdészeti igazgatóság eljárására irányadó határidők tekintetében ugyanakkor a Ket. szabályain túl egyéb jogszabályok tartalmaznak rendelkezéseket. Az erdőrendezési szabályzatról szóló 88/2000. (XI.10.) FVM rendelet 61. § (4) bekezdése előírja, az erdőgazdálkodói nyilvántartás adattárának aktualizálásához az erdősítések műszaki átvételéről készült jegyzőkönyv adatai szolgálnak. Az (5) bekezdés szerint az

A vonatkozó rendelkezések szerint tehát az alperes erdészeti igazgatóságának – a Ket. 33. § (1) bekezdését is figyelembe véve – a felperesi erdőtelepítés műszaki átvételét 2010. október 31. napjáig kellett volna az adattárban átvezetnie, vagyis még abban az évben, amikor az eljárásról a földhivataltól értesült. Az alperes nem adta kellő indokát annak, hogy a kérelem 2010. május 27. napján – földhivatalon keresztül – történt beérkezését követően adattárban történő átvezetésre miért csak 2011. április 15. napján került sor.

Miután a kifejtettek szerint az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének általános és különös feltételei is megvalósultak a kirívó jogsértéssel, az ítéletábra az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes másodfokú eljárás során felmerült költségének viselésére, melyet az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján állapított meg.

S z e g e d , 2014. év április hó 11. napján.

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k. Bálind Attila s.k.
előadó bíró táblabíró